

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Departament Ubezpieczeń Społecznych

DUS-II.055.55.2026.CG

Warszawa, dnia 2026-07-06

Szanowny Panie,

działając na podstawie art. 13 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), w odpowiedzi na petycję z dnia 30 maja br. w sprawie zmiany przepisów w powszechnym systemie emerytalno-rentowym oraz systemie zaopatrzenia emerytalno-rentowego służb mundurowych, odnoszących się do zbiegu świadczeń, przekazaną przy piśmie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów z dnia 2 czerwca br., Departament Ubezpieczeń Społecznych, w zakresie swojej właściwości uprzejmie wyjaśnia, co następuje.

W związku z treści petycji (łącznie z jej uzasadnieniem¹), uwzględniając przy tym Pański wiek, należy stwierdzić, że w ramach właściwości Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej należy się odnieść jedynie do zawartego w niej postulatu zmiany art. 95 ustawy 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych², która umożliwiłaby łączne pobieranie wojskowej renty inwalidzkiej oraz emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (dalej: „FUS”) przez osoby, które wstąpiły do służby przed 2 stycznia 1999 r. i regulacji z nią związanych w systemie zaopatrzenia emerytalno-rentowego służb mundurowych.

Na wstępie należy podkreślić, że system zaopatrzenia emerytalno-rentowego służb mundurowych jest systemem autonomicznym w stosunku do powszechnego systemu emerytalno-rentowego (z tytułu szczególnego uprawnienia, jakim jest służba, a nie praca, oraz ze względu na brak jakiegokolwiek udziału uprawnionych do świadczeń emerytalno-rentowych w ponoszeniu kosztów tych świadczeń).

Art. 67 ust. 1 Konstytucji RP (a więc podstawowa regulacja odnosząca się do systemu emerytalno-rentowego), nie wymaga od ustawodawcy stworzenia jednego dla wszystkich obywateli systemu zabezpieczenia społecznego. Ustawodawca jest więc uprawniony do wprowadzenia, obok systemu powszechnego, systemów odrębnych dla określonych grup zawodowych, opartych na innych zasadach, korzystniejszych niż w systemie powszechnym, uzasadnionych np. szczególnymi warunkami pełnienia służby (art. 19 Konstytucji). W konsekwencji jest też dopuszczalne ustalenie przez ustawodawcę warunków nabywania uprawnień do świadczeń emerytalno-rentowych z systemów odrębnych i metody obliczania ich wysokości w inny sposób niż w systemie powszechnym, jak i określenie, czy i w jakim zakresie okres aktywności zawodowej innej niż służba (praca), z tytułu której powstaje prawo do świadczeń z systemu odrębnego, wpływa na wysokość świadczenia z tego systemu. Ustawodawcy przysługuje też swoboda ustalania, czy świadczenia emerytalno-

¹ Z uzasadnienia wynika mianowicie, że uprawniony jest Pan do renty wojskowej i po jej przyznaniu pracował Pan przez okres 26 lat w tzw. sferze cywilnej, odprowadzając składki na ubezpieczenie społeczne, wskutek czego uprawniony jest Pan również do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

² Dz. U. z 2025r. poz. 1749, dalej powoływanej jako: „ustawa emerytalna”.

rentowe przysługujące z korzystniejszego systemu odrębnego³ mogą być kumulowane ze świadczeniami emerytalno-rentowymi z innego systemu zabezpieczenia społecznego, w tym z powszechnego systemu emerytalnego.

Również Europejski Trybunał Praw Człowieka akceptuje uprawnienie państwa będącego stroną Konwencji o ochronie prawa człowieka do samodzielnego kształtowania systemu zabezpieczenia społecznego - w tym do wprowadzenia zasady wypłaty jednego świadczenia⁴.

Wyrazem wyżej wymienionej regulacji, zawartej w art. 67 Konstytucji jest m. in. art. 95 ustawy emerytalnej, w następującym brzmieniu:

„Art. 95

1. W razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez zainteresowanego.
2. Przepis ust. 1 stosuje się również, z uwzględnieniem art. 96, w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym osób, o których mowa w art. 2 ust. 2, z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa lub policyjna została obliczona według zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin⁵ lub w art. 15a lub art. 15d lub art. 18e ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin⁶.
3. Przepis ust. 1 stosuje się także w razie zbiegu u jednej osoby prawa do renty rodzinnej z prawem do zasiłku lub świadczenia przedemerytalnego.”⁷

W związku z treścią Pańskiej petycji, trzeba zaznaczyć także, że składki na ubezpieczenie emerytalne mają charakter publicznoprawny (a nie prywatnoprawny), co potwierdzono zarówno w orzecznictwie Sądu Najwyższego, jak i Trybunału Konstytucyjnego. W wyroku z dnia 4 listopada 2015 r. (sygn. akt K 1/14) Trybunał zaakceptował i przytoczył m.in. wyrok SN z dnia 4 czerwca 2008 r. (sygn. akt II UK 12/08)⁸, dotyczący charakteru składki na ubezpieczenie emerytalne. Podkreślono w nim, że „system emerytalny oparty na zasadach ubezpieczeniowych charakteryzuje się przymusem ubezpieczenia społecznego związanym ściśle z obowiązkiem odprowadzania składek, a powstający z mocy przepisów ustawy systemowy stosunek ubezpieczenia społecznego ma charakter publicznoprawny. Inaczej rzecz ujmując, środki na ubezpieczenie społeczne, w szczególności emerytalne, są i będą przeznaczane na wypłatę świadczeń dla innych podmiotów, aniżeli ich płatnik i w tym znaczeniu są środkami publicznymi, podlegającymi ściągnięciu oraz zabezpieczeniu na zasadach dotyczących składek na ubezpieczenia społeczne”.⁹

³ A na pewno taki jest system zaopatrzenia emerytalno-rentowego służb mundurowych.

⁴ Zob. w tej kwestii uzasadnienie ww. uchwały SN z dnia 15 grudnia 2021 r., gdzie przywołano decyzję Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 11 grudnia 2018 r. nr 39247/12 (LEX nr 2626955) i nr 41178/12 (LEX nr 2627060).

⁵ Dz. U. z 2025 r. poz. 305, z późn. zm., dalej powoływana jako: „ustawa o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych”.

⁶ Dz. U. z 2026 poz. 505, dalej powoływana jako: „ustawa o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy”.

⁷ Regulacja art. 95 ustawy emerytalnej znalazła swoje odzwierciedlenie zarówno w ustawie o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy (art. 7), jak i w ustawie o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych (art. 7).

⁸ OSNP nr 21-22/2009, poz. 291

⁹ Nie można mówić zatem w związku z tym o żadnej „kradzieży” ze strony państwa w związku z podleganiem ustawowemu obowiązkowi odprowadzania składek na ubezpieczenie emerytalne.

Wskazane regulacje dotyczące zbiegu świadczeń i odnoszące się do osób pobierających inwalidzkie renty wojskowe, które wstąpiły do służby przed 2 stycznia 1999 r. nie mają więc charakteru dyskryminującego w stosunku do innych grup ubezpieczonych, ani nie naruszają innych zasad konstytucyjnych, w tym zasady równego traktowania podmiotów. Przepisy ustawy emerytalnej regulujące zbieg świadczeń wypłacanych z systemu powszechnego i systemu zaopatrzeniowego służb mundurowych w przypadku tej grupy nie odbiegają również od regulacji zawartych w ustawie z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników ich rodzin¹⁰, która poprzedzała obowiązującą ustawę emerytalną.

W związku z powyższym, Departament pragnie wskazać, że postulat przedstawiany w petycji, w zakresie właściwości resortu rodziny, pracy i polityki społecznej, nie jest uzasadniony.

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach, sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z wyrazami szacunku

Sebastian Kamiński
Zastępca Dyrektora
Departament Ubezpieczeń Społecznych
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

¹⁰ Dz. U. poz. 267, z późn. zm. Art. 69 tej ustawy stanowił bowiem:

„Art. 69 1. W razie zbiegu u jednej osoby prawa do emerytury i renty albo do dwóch rent przewidzianych w ustawie, wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez zainteresowanego.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również - z uwzględnieniem art. 70 - w razie zbiegu u jednej osoby prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie z prawem do świadczeń przewidzianych w odrębnych przepisach o ubezpieczeniu społecznym lub o zaopatrzeniu emerytalnym.”

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DIVISION OF THE PHYSICAL SCIENCES
DEPARTMENT OF PHYSICS
530 SOUTH EAST ASIAN AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60607-7080
TEL: (773) 936-7131 FAX: (773) 936-7132
WWW: WWW.PHYSICS.UCHICAGO.EDU